
Beretningen for 2025

Årets gode naturnyhed i Guldborgsund Kommune

Naturgenopretningsprojekt i området Hejre Sø og Lysebro Mose

Det var en meget, meget god nyhed, da Folketidende d. 24.juni kunne berette om et naturgenopretningsprojekt på ikke mindre en 467 hektar i området Hejre Sø og Lysebro Mose.

467 hektar svarer rent faktisk til 654 boldbaner, men mere præcist til 4,67km², som svarer til en firkant på 2,2 km på hver led.

Så det er et kæmpe projekt, der nu er opnået finansiering til på 83 millioner kroner.

Det er et komplekst naturgenopretningsprojekt med 28 lodsejere, der skal have deres "jord" behandlet i Jordfordelingskontoret.

Så der går nok 2 års tid før tinglysningerne er skrevet og projektet er endeligt.

Men vi har bestemt noget at glæde os over, og det gælder både Guldborgsund og Lolland Kommune.

Årets dårlige naturnyheder i Guldborgsund Kommune

Handleplan for bekæmpelse af Kæmpebjørneklo

Guldborgsund Kommune vedtog dog i juni måned sidste år en handlingsplan for bekæmpelse af den stærkt problematiske invasive plante kæmpebjørneklo.

Men det er stadigvæk kun den I første omgang er det en "lille" handlingsplan der er vedtaget.

Kæmpebjørnekloen har været et varmt tema for borgerne i kommunen gennem et par år, og det vil den ganske givet blive ved med at være fremover.

Der har i foråret og sommeren været meget fokus på planterne fra borgere (sikkert hjulpet kommunen med flere "Giv et Praj"-henvendelser), og kommunen nu foretager nu bekæmpelse på udvalgte befærdede steder, dvs. gangstier og cykelstier ved skoler og andre institutioner.

Men planen er stadig kun rettet mod kommunens egne arealer og omfatter således ikke pålagt bekæmpelse hos de private lodsejere.

Kommunens biodiversitetspuljen for 2025 hænger i en tråd.

Politikerne i kommunen besluttede ved budgetbehandlingen for 2025 ikke at vedtage en bevilling til en biodiversitetspulje for i år (tidligere 2 mio. kr. pr. år).

Biodiversitetspuljen er et meget, meget vigtigt signal fra politikerne i kommunen til de grønne organisationer og andre med interesse i natur og miljø i kommunen (typisk medlemmer i Grønt Råd regi).

Det var et helt uforståeligt anslag mod vores natur i Guldborgsund Kommune.

Meningen var at puljen skulle / skal støtte forskellige vigtige naturprojekter/tiltag med små beløb.

Måske der et spinkelt håb om, at nogle politikere har hørt budskabet om nødvendigheden af denne biodiversitetspulje (der går rygter på vandrørene om, at der diskuteres et mindre 100.000 kr. bevilning i budgettet for 2026).

Hvor får vi vores sager fra

Når man ser på de sager, vi har arbejdet med i årets løb, kan man konstatere, at de er meget forskellige, både i omfang og i varighed. Den ældste sag, vi har på listen nu, er fra 2018.

De fleste sager får vi på Podio - vores sagssystem, hvor alle myndighedsafgørelser, vi er part i, ligger. I perioden 15.8.2024 til 15.8.2025 fik vi 415 sager.

Selv om det kun er meget få, vi gør noget ved, er det forbundet med tid og arbejde at gennemse sagerne.

Sager kommer også til os i form af henvendelser fra kommunen eller fra borgere.

Indimellem tager vi sager op som vi bliver opmærksomme på gennem pressen.

Vi har en arbejdsgang i bestyrelsen, hvorefter det er de enkelte bestyrelsesmedlemmer, der selv går ind og henter de sager, de vil beskæftige sig med, og ofte behandles en sag af en lille gruppe.

Det medfører, at de sager, der bliver taget op til behandling, er de sager, som et eller flere bestyrelsesmedlemmer finder væsentlige. Det betyder, at der også er sager, som ikke bliver taget op, selv om nogle måske ville synes, de fortjente det.

Vores arbejdsgang indebærer endvidere, at vi på bestyrelsesmøderne mest diskuterer de mest principielle ting og større og vigtige sager.

Nye klager

Der er ikke indsendt nye klager i det forløbne år.

Høringer

Vi har i april indsendt høringssvar til Guldborgsunds Kommunes ”Indsatsplan for Grundvandsbeskyttelse 2024”

Ved vores 2024 årsmøde i DN Guldborgsund, informerede DN om, at vi havde indsendt høringsvar i juni 2023 til Kommunens forslag på en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, som blev meget voldsomt påklaget af bl.a. Landbrugets organisation Vækst, som hævdede at Kommunens Grundvandsplan på en lang række områder var i uoverensstemmelse med lovgivningen – bl.a. med retningslinjer vedrørende udpegning af følsomme områder samt prioritering af forsyning til forskellig anvendelse.

På det tidspunkt valgte man at lade Rambøll gennemgå indsatsplanen for at komme med deres kommentarer til specielt landbrugets indvendinger – og deres forslag til evt. ændringer i Indsatsplanen.

Rambøll har stort set tilbagevist landbrugets indvendinger og der er blevet udarbejdet en ny (næsten enslydende) version af Indsatsplanen, som blev fremlagt i starten af 2025. der var høringsfrist på det nye udkast primo maj måned. DN har naturligvis indsendt høringssvar til det nye udkast/forslag.

Ture og arrangementer

Årsmøde onsdag d. 9. oktober i Sognets Hus i Maribo

DN Guldborgsund afholder sit årsmøde som et fælles årsmøde med DN Lolland onsdag d. 9. oktober 2024 i Sognets Hus, Kirkestræde 6, 4930 Maribo.

Årsmødet starter kl. 19.00 med et fælles foredrag af naturvejleder Marianne Krag Petersen fra og om Naturdestination Skovsgaard (Skovsgaard Gods) på Langeland.

Efter foredraget går DN Guldborgsund og DN Lolland hver til sit og afholder årsmødet jf. vedtægterne.

Naturdestination Skovsgaard på Langeland er et fantastisk natur- og informationscenter, der er etableret på Skovsgaard Gods på Langeland.

Skovsgaard Gods er ejet af Danmarks Naturfredningsforening via Danmarks Naturfond, og godset har i alt 400 hektar jord, hvoraf 245 hektar (2,45km²) er udlagt til vild natur, der bl.a. bliver græsset af kvæg og vildheste.

Som naturvejleder på Skovsgaard Gods har Marianne har i mange år været med til at give sin naturglæde og viden videre til både børn og voksne, som besøger naturdestinationen.

En af længerne på godset er f.eks. indrettet som et meget fint naturværksted specielt for børn og unge, og som Marianne siger: ”Børnene skal med de voksne med på den vilde jagt i naturen og finde spændende arter, de ikke har set før”

Svampetur den 13. oktober 2024.

Sommeren 2024 var lidt for tør til, at det blev et rigtig godt svampeår. Men den 13. oktober lykkedes det, at afholde svampetur i skovene omkring Virkethus.

Vores turguide og svampeekspert var Rita Forup fra Svampeliv LF. Rita som har taget Svampeforeningens diplomprøve delte ud af sin store viden om svampe.

Hun førte os gennem skoven både i løvskov og i granskov og vi fik sat navn på de svampe, vi så undervejs – og ikke mindst fik vi afklaret, hvilke af de fundne svampe, der var spiselige, ikke spiselige eller ligefrem dødeligt giftige. Vi fandt også ud af hvad der var: Hat, lameller, rør, stok og fodpose på svampene.

Selvom det havde været meget tørt i skovbunden, var der en hel del svampe, som var kommet frem efter regnen sidst i september.

Der blev bl.a. fundet store friske eksemplarer af den fortræffelige spiselige svamp rørhatten Karl Johan.

Vi så også svampen Kugleknoldet Fluevamp, der selvom den lugter af kartofler absolut ikke er spiselig.

Vi så mange flere svampe end de nævnte. Der findes mange svampe i skovene og hvilke der er fremme afhænger bl.a. af årstiden og af om det er tørt eller fugtigt.

En træstamme med mos og svampe er nærmest naturens juledekoration. Det samme gælder Rød Fluesvamp, som er meget dekorativ som den står i den grønne skovbund. Ja, der er mange oplevelser med svampene.

Slip Haven Fri i marts

I marts 2025 havde vi et arrangement Slip Haven Fri. Det var en inspirerende og engagerende aften om, hvordan vi sammen kan forvandle vores haver til grønne oaser til gavn for både mennesker og natur.

Aftenens program bød på spændende oplæg og gode samtaler:

Gitte Krogh, parkforvalter i Guldborgsund Kommune, fortalte om kommunens målrettede arbejde

med at fremme biodiversitet. Et særligt eksempel er Bibliotekshaven i Nykøbing Falster, hvor vilde planter og kreative løsninger skaber liv og levesteder midt i byen.

Irene og Mickey fra Bøtø Natur Fællesskab delte deres erfaringer med at skabe biodiversitet i fællesarealerne i Bøtø Grundejerforening. Deres arbejde viser, hvordan lokale fællesskaber kan løfte naturindsatsen – og styrke naboskabet samtidig.

Aftenen sluttede med en engageret debat om, hvordan vi hver især kan bidrage til at give plads til biodiversitet.

Det var en fantastisk aften i biodiversitetens tegn – og husk: hver have tæller!

Sommerfugletur i Ovstrup Skov søndag d. 20. juli 2025.

Dagen stod op i det smukkeste sommerlys og intens varme.

Lyset og varmen dækkede hele dagen, og os, som kom i skoven, blev grebet af de smukke omgivelser i den midtfalsterske natur og mødet med sommerfuglenes farver og bevægelser.

En gruppe på 24 deltagere mødtes med Kurt og sommerfuglene i Ovstrup Skov - efter en på forhånd tilsendt grundig vejledning i at finde det præcise mødested.

”Alle i skoven” tog imod os med venlighed og interesse og sammen med Kurt, blev vi grebet hans kæmpe fakta viden.

Sammen gik vi ind i sommerfuglenes verden.

Der var helt utroligt mange sommerfugle, og Kurt indstillende vores øjne med eller uden briller, med eller uden kikkert, med eller uden travesko og kamera.

Det ene positive udsagn efter det andet blev stillet af en gruppe menneske, som gerne ville vide alt og det hele og helst på samme tid. Men Kurt holdt hovedet koldt og svarede præcist og grundigt til alles tilfredshed.

Selv blev jeg grebet af sommerfuglens dans og bevægelser.

Flere havde deltaget før på Kurts ture og delte ud af deres egne erfaringer og deres daglige oplevelser med sommerfugle.

Os helt nye blev helt “rundtosset”, og jeg mindes Kurt sige: “ Vi var kun gået et par meter, men dagens gode stemning gjorde, at de fleste af sommerfuglene dukkede hurtigt op og viste deres (artens) helt eget liv frem - lige efter hinanden. “

De mest erfarne og med gode sko gik ind efter Mary Poppins (Kurt) paraply og fulgte retningen, hvor pinden pegede hen.

Ind i skoven gik det både på skovens stier og uden stier, og efterfølgende skrev Kurt til os i detaljer om, hvor mange sommerfugle vi ret faktisk så og havde lært noget om.

Samlet set varede turen et par timer, og vi sluttede af samme med at ønske os en fortsat god dag og aften.

Vi sagde fra hjertet tak og klappede højt for Kurts formidling og kæmpe viden.

Rødvinslokning ved Flintinge Å

Fredag d. 12. september om aftenen blev der afholdt rødvinslokning med Bjarne Skule som sommerfugleekspert.

Der blev fundet 11 arter af natsommerfugle og en enkelt art af dagsommerfugle.

Naturens Dag 2025.

Søndag d. 14. september deltog Danmarks Naturfredningsforening Guldborgsund i Naturens Dag 2025 på Corselitze Gods

Det var igen en rigtig god dag på Corselitze Gods, hvor Skovens Hus Corselitze igen stillede bygninger og området med diverse faciliteter til rådighed for bl.a. DN Guldborgsund og andre lokale foreninger og ”eksperter i forskellige naturemner”, hvor det overordnede tema selvfølgelig var naturen og beskyttelse af denne.

Naturens Dag var åbnet fra 10.00 til 16.00 og vejret skiftede heldigvis fra en 45 minutters ret regnfuld morgen til meget fint vejr med sol, en let vind - så en behagelig temperatur.

DN Guldborgsund mødte op med vores grønne 3 x 3 m pavillon (denne gang med foreningens navn på J), og vi udstillede igen udstoppede dyr og havde diverse naturmaterialer til uddeling til de interesserede på vores stand.

Og vi fik gode samtaler om specifikke emner: miljøet generelt, naturgenopretning, det intensive landbrug og selvfølgelig vigtigheden er naturbeskyttelse og det nu ”evige” relevante emne - etablering af pletter med vild natur i de private haver.

Dagens ”hit” var nok vores spordug, der blev en meget god test af børn og voksnes kendskab til spor i naturen.

Rundt regnet fik vores stand besøg af 110-120 børn og voksne, og der var ikke en eneste ”skuffet” besøgende – derimod kun positive tilkendegivelser om Danmarks Naturfredningsforening.

Og mange børn med voksne (de voksne var også meget interesseret) var nede ved søerne i parken for at fange og nærstudere små vanddyr og grønne frøer.

Stor tak til Skovens Hus Corselitze for at stille faciliteter til rådighed og stor tak til de besøgende på denne fine søndag.

Andre emner

Kommunes Kulturpas (gratis aktivitetstilbud til børn og unge)

På forespørgsel fra Skovens Hus Corselitze var DN Guldborgsund på Corselitze Gods i tre dage (3 x 3-4 timer) i september og oktober måned, hvor vi har været ”tilsynsførende” ved vandhullerne i parken.

Vi mødte op med 3-4 personer, og sørgede for at de børn med voksne, der mødte op blev vejledt i at bruge diverse redskaber til at fange diverse vanddyr og småkravl op i parkens søer og nærstudere dem i hvide plastikbakker.

DN Guldborgsund og den Grønne Trepert

2025 har været et år med store fremskridt for naturen i Guldborgsund. Kommunen er nu en del af to lokale Grønne Treparter – for Smålandsfarvandet og for Østersøen – hvor vi i DN har været med hele vejen.

Vores rolle

I DN Guldborgsund har vi oprettet en uofficiel støttegruppe, som hjælper vores repræsentanter i treparterne med idéer og faglig sparring. Vi har også indsendt forslag til, hvilke områder i kommunen der bør indgå i arbejdet – så natur og klima kan få mest muligt ud af indsatsen. Vi lagde særligt vægt på muligheden for at udvide eksisterende store naturområder, da det giver mulighed for høj biodiversitet.

Hejrede Sø – en milepæl

Vi er særligt stolte over, at Hejrede Sø er det første område i kommunen, der bliver omlagt under Grøn Trepert. Det er kulminationen på mange års arbejde – både fra DN og kommunen – og et vigtigt skridt for naturen i området.

Først med godkendelser

Smålandsfarvandet blev det **første sted i landet**, hvor en lokal grøn trepart blev godkendt. Kort efter fulgte også Østersøen. Dermed er Guldborgsund med helt i front, når det gælder at omsætte de nationale mål til lokale løsninger.

Nyt kystvandråd

Som en del af indsatsen er der desuden etableret et lokalt grønt kystvandråd for kyststrækningen mellem Bredningen og Rødsand – et område med unik natur og fugleliv.

For os i DN Guldborgsund er den Grønne Trepert en historisk chance for at gøre en forskel – og vi er stolte af at være med til at sikre naturen i vores kommune for fremtiden.

Grønt Råd

Grønt Råd er et vigtigt råd for DN Guldborgsund, da rådet giver os vigtige oplysninger direkte og nogle påvirkningsmuligheder. GRØNT RÅD, der består af lokale repræsentanter for de grønne fritids- og erhvervsorganisationer, er et rådgivende organ for kommunen i forhold til plan-, miljø- og naturspørgsmål. Rådet holder dog kun få møder (2 – 3) i løbet af året.

Et vigtigt emne vedrørte kommunens biodiversitetspulje (knap 2 mio. kr. pr. år), som med små beløb støttede forskellige vigtige naturprojekter. Politikerne nedlagde puljen i 2024! men hele Grønt Råd protesterer fortsat. Grønt Råd har fulgt arbejdet i de to lokale Treparter, og rådet støttede oprettelse af et Kystvandråd og fik så selv opgaven som følgegruppe. Og Grønt Råd var såmænd også på bustur med borgmesteren for sammen at opleve naturprojekter/problemer.

Grundvandsrådet

Det sidste møde i grundvandsrådet er stadig d. 13. april 2023. Hvilket betyder, at Grundvandsrådet ikke har været indkaldt til møde for evt. at komme med input/kommentarer til Kommunens forslag på en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.

Det er specielt blevet kraftigt kritiseret af Landbrugets organisation – DN stiller sig da også lidt undrende over at Grundvandsrådet slet ikke har været inde i billedet.

Sidste information fra Guldborgsund Kommune er nu:

Der er igen kommet meget kraftige protester fra landbruget - og man har endnu ikke forelagt Planen for Grundvandsbeskyttelse for det politiske udvalg.

Kommunen vil gennemføre en undersøgelse af ressourcerne på området og der vil inden udgangen af 2025 blive afholdt et nyt møde i Grundvandsrådet.

Generelle bemærkninger:

Danmarks Naturfredningsforening har en meget markant holdning til hvordan vi mener vores grundvand skal beskyttes fremover.

Igen og igen må danske vandværker lukke for pumperne, fordi de finder for meget sprøjtegift i grundvandet. Vi arbejder for rent drikkevand nu og i fremtiden.

Guldborgsund Kommune ligger meget højt med den andel af drikkevandsboringer hvor der er målt et pesticidindhold, som ligger over den tilladte grænseværdi.

I Danmarks Naturfredningsforening mener vi, at vi for at bevare det drikbare grundvand skal stoppe med tilførsel af gift. Og tiden bør være inde til, at politikerne forbyder brug af sprøjtegift dér, hvor grundvandet dannes og pumpes op. Det drejer sig både om BNBO og de sårbare dele af indvindingsoplandet. Sverige og Tyskland har haft sprøjteforbud i indvindingsområderne siden 1950'erne.

I forbindelse med grundvandsbeskyttelsen i Guldborgsund Kommune vil vi indtil vi opnår det, arbejde for, at man anvender den lovgivning og de muligheder man har så restriktivt som muligt for at bibeholde vores stadigt drikbare grundvand. Endvidere har vi understreget, at det der kan gennemføres her og nu – ikke må udskydes.

Brugergruppen for Fritidsområdet Bavnehøj

Går sin vante gang, dvs. der typisk afholdes et årligt forårsmøde.

Senest nyt er, at der bliver tilføjet et ny område til fritidsområdet. Det ligger i det 'nye' graveområde.

Gruppen har kort snakket om, hvad det nye område skal bruges til - fiskesø / badesø. Men til at starte med skal der ny skiltning og etableres nye stier.

Brugerådet for Maribosøerne

Det centrale emne i brugerrådet er de foretagende, som Aage V. Jensens Naturfond er i gang med. Målet er at forvilde landskabet, slippe den naturlige dynamik løs, fremme biodiversiteten, få vandet tilbage og samle det opdelte kulturlandskab i en sammenhæng.

Samtidig med denne løbende proces skal der skabes muligheder for, at publikum kan opleve en varieret og spændende natur med nye landskabsindtryk.

Planer for 2025 er:

- Omlægning af staverholmmarken 25 ha med græslandskabsfrø
- Lysninger og naturskov
- Genopretning af ”naturlig” hydrologi
- Særlige sommerfugle skal tiltrækkes

Følgegruppen for Bøtø Skoven og Bøtø Enge

I det forgangne år er der ikke blevet afholdt følgegruppemøder.

Men der var åbning af udstillingen med diverse informationstavler om naturen i Bøtøskoven i oktober sidste år.

Bøtø Naturreservat, som omfatter i alt 400 hektar, er stadig væk en stor publikumssucces med ca. 45.000 - 50.000 besøgende om året. Og Den Danske Naturfond er stadig interesseret i at opkøbe mere landbrugsjord, hvis mulighederne byder sig.

Samrådet (Region Sjælland)

Samrådet Region Sjælland afholder to møder om året, som primært fungerer som samling for DN-afdelinger på tværs af regionen, og hvor specifikke emner kan tages op og understøttes af faglige indlæg.

Samrådet er meget vigtigt for DN Guldborgsund, da vi har gode muligheder for at netværke med og dele informationer med andre afdelinger i regionen.

Samrådet beskæftiger sig primært med de for DN relevante fagområder, som Region Sjælland er politisk ansvarlig for, men tager alle for regionen relevante emner op.

Der er primært fokus på miljøområdet med udvindinger af råstoffer, grøn omstilling og jordforurening og f.eks. store forureningssager.

Men arbejdet med trepartsaftalerne har dog været det helt store emne.

Samarbejde

DN Guldborgsund lægger stor vægt på at samarbejde med forskellige organisationer og foreninger, der også kæmper for naturen og miljøet. Det gælder både medlemmer af Grønt Råd, diverse følgegrupper, DN i nabokommunerne, Skovens Hus Corselitze, grundejerforeninger og andre.

Specielt koordineringsmøderne med kommunen prioriterer vi højt. Det er ikke altid, at vi er enige i kommunens beslutninger, men vi for da fremført vores synspunkter, og vi føler bestemt at kommunen lytter til os.

Afdelingsbestyrelsen

Siden sidste årsmøde har vi holdt 9 møder.

Bestyrelsesmedlemmerne med suppleanter og andre aktive har forskellige interesser og forskellige faglige og personlige kompetencer, som vi bruger i vores DN-arbejde. Det gør, at vi med denne lille forsamling med stor faglig indsigt kan matche de mange forskelligartede udfordringer, som vi bliver præsenteret for.

En meget stor tak til bestyrelsen, suppleanter og aktive.

Nyhedsbrev og hjemmesiden

En helt særlig tak til vores hjemmesideredaktør, som har sørget for, at få sendt nyhedsbreve ud og få ajourført hjemmesiden. Det er et meget vigtigt arbejde, da det er vores kommunikationsvej ud til de lokale DN medlemmer. Og samtidig bliver vores nyhedsbreve også vist på det landsdækkende DN nyhedsforum, hvor nyhedsbreve og annoncering af vores arrangementer også bliver annonceret. Hjemmesiden og nyhedsbrevene er afgørende i forhold til at nå ud til de mennesker, hvis støtte vi er helt afhængige af.

Vi fik også oprette en lokal DN Guldborgsund Facebook profil i starten af året, og vi har lidt over 50 følgere.

Afslutning

Denne beretning er et uddrag af de mange ting og sager vi har beskæftiget os med de sidste 12 måneder.

Da vi ikke direkte har et lokalt DN-kontor med faste åbningstider og telefontider, og da alt vores DN-arbejde er baseret på 100% frivilligt arbejde - gentager 100% frivilligt arbejde, så bliver vi nødt til at prioriterer i sagerne og de henvendelser vi får via opbringninger og e-mail og ikke mindst prioriterer i de opfordringer til indsatser, vi modtager fra sekretariatet.

Men vi bestræber os på altid at give et pænt og anstændigt og konstruktivt svar tilbage - gerne med en vejledning i en slags "hjælp til selvhjælp".

Men DN Guldborgsunds 1160 medlemmer (1132 i 2024 = tilgang på 28 medlemmer) er altid velkommen til at byde ind med forslag til aktiviteter eller tilbyde at blive aktiv.

Og vi skal huske at rose os selv for den indsats vi præstere for "beskyttelse og benyttelse" af naturen i løbet af året.